

... Chemnitz er blevet symbolet på et spaltet Tyskland

FORTSAT FRA FORSIDEN

I den modsatte ende af Brogade står omkring 4500 mennesker omkranset af betjente og mandskabsvogne, nogle med vajende tyske faner, andre med skilte, der viser fotografier af den myrdede Daniel H. og andre tyskere, som de senere år er blevet dræbt af folk med udlændingebaggrund. De deltager i en "sørgemarch" arrangeret af det højrenationale Alternativ for Tysklands Thüringen-politiker Björn Höcke, som før har gjort sig bemærket ved at kalde holocaust-mindesmærket i Berlin for en skændsel og efterlyst en "180 graders vending" i Tysklands "latterlige" erindringspolitik.

For hr. og fru Kölzig fra Dresden, et pensioneret ægtepar, som mener, det må være nok med efternavnet, er det ikke højreekstremismen, men den "grænseløse indvandring", der udgør en fare for Tyskland.

"Mord og terror," siger fru Kölzig, som bærer på en buket gule krysanter, hun vil lægge på stedet for det fatale knivstikkeri.

"Det er det, vi oplever, fordi så mange udlændinge er kommet hertil. I har jo også problemer i Danmark. Men det er værre her. Der er kommet for mange. Det har skabt mishag og ufred. Tidligere levede vi fredeligt. Men volden hører ikke op," siger hun.

Parret demonstrerede også i 1989 op til Murens fald. Nu demonstrerer de ugentligt mod kansler Merkels flytningepolitik.

"Vi bliver stemplet som 'højre', men jeg ved ikke engang, hvad det skal betyde," siger hun.

"Vi er patrioter for Tyskland, og vi er trætte af vold," tilføjer Hr. Kölzig.

"Se dig omkring. Her er det fredeligt. Vi råber ikke," siger han og tysser alligevel på en ung mand bagved, som brøler "løgnepresse", da folk fra tv-stationen ARD kommer for at filme.

"Hør, hvordan de andre råber," siger han og peger mod politiafspærringerne, som 300-400 unge mennesker klædt i sort fra top til tå, manglede for mund og næse, forsøger at trænge igennem. Betjente og demonstranter

skubber og sparkes ud efter hinanden. Voldsparaheden findes på begge politiske yderfløje.

Fru Steinsdörfer, en 65-årig sekretær ved Det Tekniske Universitet i Chemnitz, ser med bekymret mine til på afstand af demonstrationerne. Hun og hendes mand har i en årrække boet i den sydvestlige delstat Baden-Württemberg, hvor det går langt bedre med integrationen, mener hun.

"Så hvorfor ikke her i Sachsen?", siger hun og forsøger sig med et svar.

"Mange mennesker her i det tidligere DDR har meget lidt at leve for, det gælder især for pensionister, og de forstår ikke, hvorfor flytning og migranter, som ikke har bidraget til den tyske økonomi, bliver betalt af staten," siger fru Steinsdörfer.

"Løser man de sociale problemer, vil problemerne med ekstremisme også løse sig. Det er politikerne ved at erkende, men det har været for længe," mener hun og peger også på, at højreekstremisme i Sachsen er et fænomen, som rækker tilbage til det of-

ficielt antifascistiske DDR.

Forskning i DDR's arkiver har da også vist, at mindst 8600 tilfælde af nynazistisk, racistisk og antisemitisk propaganda og vold fandt sted i

det gamle Østtyskland med mindst 10 dødsfor til følge. Efter Murens fald fandt adskillige racistiske overgreb sted i de tidligere DDR-delstater – mest berygtet er sce-

nerne fra Rostock i 1992, hvor en flok unge mennesker satte ild til socialt boligbyggeri bebøet af vietnamesere, mens naboer kvitterede med klapsalver. Men politikerne bage-

tellerede i mange år de foruroligende tendenser, skriver tyske medier. Sachsens første ministerpræsident efter genforeningen, den kristeligt demokratiske Kurt Biedenkopf,

◀ "Løser man de sociale problemer her i Sachsen, vil problemerne med højreekstremisme også løse sig. Det er politikerne ved at erkende," siger den 65-årige fru Steinsdörfer, der ligesom sin mand kommer fra Chemnitz. – Foto: Tobias Stern Johansen.

forklarede for eksempel i et interview, at østtyskere ikke var vant til at leve med folk fra andre kulturer.

"Politikerne i Sachsen har i årevis forsømt at tage problemer med højreekstremisme alvorligt," siger Anselm Schmidt, en 30-årig studerende fra Dresden, der har læst europæisk politik og kultur i Chemnitz.

"Den negative opmærksomhed nu er måske slet ikke så dum, for den kan måske være det eneste, der fører til ændringer," siger han.

Få steder er flytningedebatten så forbitret som i Sachsen, hvor Alternativ for Tyskland står til en jordskredssejre ved delstatsvalget næste år. ■

Unge tyrkiske hjemmebryggere blæser til kamp mod Erdogans alkoholrestriktioner

I Tyrkiet vil en generation af unge ikke længere finde sig i Erdogan-styrets restriktioner såsom stigende afgifter på alkohol. Nu svarer de igen med det, de selv kalder for et oprør. Deres våben er hjemmebrygget øl

SULTAN COBAN SKRIVER FRA TYRKIET

udland@k.dk

I en toværelses, kattetis-lugtende studieejendom står 20 liters væske og gærer i badeværelset dér, hvor kattebakken plejedes at stå foran toiletet.

"Det er det køligste rum i lejligheden," siger den 26-årige Belemir Topcuoglu smilende.

Udenfor er det 30 grader i Istanbuls gader. Væsken skal blive til øl, og det er ikke hvilken som helst øl. Hjemmelavet øl er en spændt trend i Tyrkiet og er kommet som en reaktion på afgifter, som præsident Recep Tayyip Erdogans konservative AKP-regering har indført på alkoholiske drikkevarer. Således udgør afgifter og moms 61 procent af prisen for en flaske ganske almindelig tyrkisk Efes-pilsner.

Belemir Topcuoglu tænkte ikke så meget over disse afgifter førhen, "jeg troede, at det var almindeligt". Et studieophold i Ungarn ændrede hans syn på øl. Han ville ikke længere drikke dårlig øl og slet ikke betale så meget for det.

"Jeg så, at man kunne få meget bedre lokalt produceret øl til en langt billigere pris end det, jeg hidtil havde betalt for dårlige tyrkiske øl," siger han.

Da en ven introducerede ham til ideen om at boykotte øllet på baggrund af regeringens afgifter og i stedet forsøge sig med gør det selv-øl, var Belemir Topcuoglu klar. Han bestilte sit første hjemmebrygsæt fra internettet i februar, og det er hans fjerde parti af den gyldne maltvæske, der snart skal på flaske.

Med det udstyr, den over-sættelsesstudierende har, kan han brygge op til 23 liter øl pr. gang. Gæringsprocessen tager op til tre uger, og bagefter har han omkring 46 flasker med hver 50 centiliter hjemmelavet øl. Det koster ham i gennemsnit 80 tyrkiske lira, cirka 106 kroner. For samme beløb kan han knap købe 10 styk 50-centiliters flasker af den billigste Efes-mærkeøl.

Men en lille hjemmeproduktion og et socialt studentertiliv tvinger alligevel Belemir Topcuoglu til at købe masseproduceret øl, omend det ikke er ofte. I de situationer er han ikke i tvivl. Det bliver en Tuborg Gold, ikke fordi den er væsentlig bedre end en Efes, men alene af den

Vi afviser regeringens direkte indflydelse og begrænsning på vores kærlighed til øl.

BELEMIR TOPCUOGLU, STUDERENDE OG ØLBRYGGER

grund, at han ligesom adskillige andre tyrkere boykoter tyrkiske ølmærker.

"Det er jo lidt som at tage bagdøren. Vi afviser regeringens direkte indflydelse og begrænsning på vores kærlighed til øl. På denne måde fortæller vi dem, at vi ikke er afhængige af deres monopol, og det er vel en slags oprør," siger Belemir Topcuoglu, der studerer på Bogazici, et af landets mest prestigefyldte og kritiske universiteter, der i de seneste år har haft adskillige kontroverser med Erdogan-styret.

Øg det er en boykot, der kan mærkes. Den første bølge kom i 2017. En ni måneders rapport viste, at ølsalget var faldet med 5,7 procent i den periode. Det fik ølgiganten Anadolu Groups bestyrelsesformand, Tuncay Özilhan, til at reagere. I et interview med avisen Hürriyet sagde Özilhan, at hjemmelavet øl havde ramt koncernen hårdt, og at han havde foreslået myndighederne at beskatte disse gør det selv-bryggere. Denne ifølge Özilhan selv "uheldige citering" fik yderligere konsekvenser i form af en Twitter-shitstorm, og flere tyrkere forsvarer en fuldstændig boykot af samtlige tyrkiske alkoholiske drikke. Online-mediet Diken har bragt grafer, som tydeligt viser et boom i Google-søgninger over, hvordan man selv brygger øl lige efter Özilhans udtalelse.

Det er ingen hemmelighed, at den religiøst-konservative regering ikke har nogen interesse i at promovere Tyrkiet som et land, der er stolt af lokal produceret øl, vin og raki. Sidstnævnte anislikør blev indtil for nylig betegnet som tyrkernes nationaldrik. Siden opfordrede præsident Erdogan til, at man i stedet skulle gøre den ikke-alkoholiske sølde yoghurt-drik

▲ Tomme ølflasker skal bruges til at tappe den færdige øl om et par dage. Den studerende Belemir Topcuoglu sparer mange penge ved selv at producere sin egen øl, og han vil fortsætte med det, så længe beskatningerne på alkohol er så høje. – Alle fotos: Sultan Coban.

▲ I denne omgang serveres der seks forskellige øltyper ved ølsmagningen i Kadiköy-kvarteret. Tamer egen favorit er blond ale, som ikke kan købes tyrkisk produceret hos de store mærker.

ayran til nationaldrik.

Tal fra instituttet for tyrkisk statistik viser, at siden Erdogan og AKP kom til magten i 2002, er ølpriserne steget med 618 procent, mens prisen på raki er steget med 725 procent. De meget høje afgifter betyder, at landet næsten ikke længere kan markedsføre og eksportere den lokale alkoholproduktion til udlandet.

Præsident Erdogan har flere gange udtalt sig kritisk om alkohol og fremhævet sit ønske om at opdrage en religiøs ungdom. Selvom Tyrkiet ikke topper listen over alkoholforbrugende lande, er der i de

seneste år kommet flere tiltag, som skulle begrænse tyrkernes indtag af de berusende genstande. Ifølge Verdenssundhedsorganisationen (WHO) er det gennemsnitlige årlige indtag af alkohol kun 1,49 liter pr. indbygger i Tyrkiet, mens alkoholforbruget i Danmark ifølge Sundhedsstyrelsen i gennemsnit er på 9,4 liter pr. indbygger.

I 2013 blev det forbudt at sælge alkohol i kiosker efter klokken 22. Under samme lovpakke blev det besluttet, at politiet må udstede bøder til folk, der drikker på offentlige steder, og at der skal være mindst 100 meter mellem

▲ Belemir Topcuoglu er i gang med at brygge sin fjerde omgang af øl. Det koster ham lidt over 100 kroner at producere 23 liter øl – og det sker ude på badeværelset, fordi det er det køligste sted i lejligheden.

alkoholsælgende restauranter og moskéer. Flere restauranter og barer, der ikke levede op til denne regel, fik fraget deres alkoholbevilling. På samme måde blev det vedtaget, at alkohol og tobak skal sløres i film og serier på tv.

Kritikere er ikke i tvivl: Tiltagene er alle rettet mod landets sekulære befolkning og et forsøg på at indføre mere og mere islam i tyrkerne hverdag.

"Helt ærligt, så tror jeg ikke, at regeringen prøver at forbyde alkohol i Tyrkiet, men ved at beskatte det så

meget, rammer de jo os. Vi er i opposition til alt det, regeringen repræsenterer, og dermed er det en kæmpe finger til os, at vi skal nyde denne livsstil igennem ekstreme skatter til dem. Nej tak!", siger den 31-årige Tamer.

Det er ikke hans rigtige navn, men ingeniøren vil af frygt for repræsalier ikke have sit navn i avisen, end ikke fornavnet. Han betegner sig selv som anarkist og har for længst overskredet den grænse på 350 liter, som regeringen årligt tillader hjemmebryggere. Han har taget hobbyen til et andet niveau. Det er blevet en livsstil og nu og

Alkohol i Tyrkiet

► Ifølge statistikker fra 2017 ligger Tyrkiet som nummer 137 på en liste over landes alkoholindtag.

► I gennemsnit drikkes 1,49 liter alkohol pr. person.

► I 2013 vedtog regeringen en række regler, hvad angår alkohol.

► Butikker fik forbud mod at sælge alkohol mellem klokken 22 og 06.

► Tobak og alkohol skulle sløres på tv.

► Reklameforbud mod alkoholiske og tobaksholdige produkter.

► Det er op til det lokale politi at bestemme, om det er tilladt at drikke offentlige steder.

► Krav om mindst 100 meter mellem alkoholsælgende steder og moskéer, skoler og kollegier.

KILDER: WHO, REUTERS, HABERTÜRK

så hans levestandard. Sammen med nogle venner har han startet et såkaldt ølkollektiv og sælger øllet videre til langt under markedsprisen for en tilsvarende øl i nogenlunde samme kvalitet.

Det hjemmebryggede øl må ikke sælges videre, også derfor vil Tamer kun udtale sig under pseudonym. Og afgifter til staten nægter han at betale. For Tamer er boykotten den eneste rigtige måde at besvare afgifterne på. Og han håber at inspirere så mange som muligt, også hvad angår andre produkter end alkohol.

"Vi er en generation, der ikke længere vil finde os i, at tingene bliver dikteret til os oppefra."

I en café i Istanbuls sekulære og mere venstreorienterede bydel Kadiköy har han via Facebook inviteret folk til ølsmagning. Interessen for øllene er stor, og debatten er levende i caféen. Tamer er tilfreds, men han har én bekymring:

"Jeg håber ikke, at det her går hen og bliver en hipsterkultur. Jeg gider ikke det snobberi. Det er jo bare malt!".

kort nyt

Tusinder protester i Ruslands byer

MOSKVA Tusinder af russere demonstrerede i går mod regeringens planer om at sætte pensionsalderen op i Rusland. Protesterne kommer, selvom præsident Vladimir Putin tidligere på ugen trak lidt i land med den planlagte pensionsreform. Gårsdagens demonstrationer i Moskva, Skt. Petersborg, Jekatarinburg og andre større byer viser, at pensionsalderen fortsat er et følsomt politisk emne for regeringen at kaste sig ud i. I dag kan russiske kvinder blive folkepensionister, når de fylder 55 år. For mænd er det 60 år. /ritzau/Reuters

OSCE-valgobservatører til Sverige

KØBENHAVN Når der 9. september afholdes valg i Sverige, skal to valgobservatører fra den europæiske samarbejds- og sikkerhedsorganisation OSCE sikre, at alt går ordentligt til. Det oplyser OSCE til DR Nyheder. Det er aldrig sket før. De to observatører skal sikre, at vælgerne kan stemme anonymt. I Sverige har hvert parti sin egen stemmeseddel med partiets logo tydeligt markeret. Derfor kan alle se, hvilken seddel vælgerne tager med i stemmeboksen. Samtidig har der været eksempler på, at politiske modstandere har fjernet et partis stemmesedler eller gemt dem i et hjørne af lokalet. Og det er netop den hemmelige stemme, som OSCE skal sikre, forklarer Thomas Rymen, der er talsmand for OSCE. /ritzau/

USA sløjfer milliard-hjælp til Pakistan

WASHINGTON USA har besluttet at skrotte hjælp for 300 millioner dollar, svarende til 1,9 milliarder kroner, til Pakistan. På forhånd havde USA suspenderet militær hjælp for 500 millioner dollar (3,2 milliarder kroner), men nu ser bistanden på i alt 800 millioner dollar (5,1 milliarder kroner) ud til at blive sløjet helt. USA vurderer, at Pakistan ikke gør nok for at bekæmpe militante grupper. /ritzau/Reuters

Seks dræbt af bilbombe i Somalia

MOGADISHU Mindst seks mennesker blev dræbt og adskillige såret i et selvmordsangreb ved en regeringsbygning i Somalias hovedstad, Mogadishu, i går. Gerningsmanden forsøgte at køre sin bil igennem en kontrolpost i høj fart, men blev stoppet af soldater og bragte en bombe i bilen til sprængning. Tre soldater og tre civile er dræbt, hvoraf to er børn. /ritzau/AP ■